

Λούντβιχ Βαν Μπετόβεν

1770 — 1827

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 5
ΣΕ ΝΤΟ ΕΛΑΣΣΟΝΑ,
ΕΡΓΟ 67**

**1/ALLEGRO CON BRIO
2/ANDANTE CON MOTO
3/ALLEGRO
3/ALLEGRO**

Η ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ, ΚΟΛΟΣΣΙΑΙΑΣ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΜΠΕΤΟΒΕΝ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ ΣΤΙΣ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1808.

Εξαρχής εξέπληξε το κοινό με τη δύναμη του οράματός της για τον θρίαμβο πάνω στην ανθρώπινη τραγικότητα. Αυτό αντιπροσωπεύει η πορεία της συμφωνίας από τη δραματική, αγωνιώδη τονικότητα της ντο ελάσσονας προς τη θριαμβευτική ντο μείζονα, την εσωτερική πορεία του πνεύματος από το σκοτάδι στο Φως.

Το πρώτο μέρος, γραμμένο σε κλασική φόρμα σονάτας, ανοίγει με τη διπλή παράθεση του πασίγνωστου ροτίβου τεσσάρων νοτών, τριών γρήγορων και μιας μακράς. Το ροτίβο αυτό πέραν της ιδιαίτερης δραματικής του έντασης συνιστά και ενοποιητικό μορφολογικά στοιχείο όλης της

συμφωνίας, καθώς επανεμφανίζεται σε συγκεκριμένα σημεία σε όλα τα υπόλοιπα μέρη. Η έκθεση του πρώτου μέρους συνεχίζεται με επάλληλες μιμήσεις του ροτίβου, τόσο πυκνές, που φαινομενικά οικοδομούν μία ενιαία μελωδική γραμμή. Το δεύτερο θέμα εμφανίζεται κατόπιν, πιο ήπιο και λυρικό, ενώ το ροτίβο αναλαμβάνει συνοδευτικό ρόλο στα έγχορδα. Η δομή του δεύτερου μέρους είναι ουσιαστικά μία σειρά παραλλαγών πάνω σε δύο θέματα. Το πρώτο, που εκτίθεται από τις βιόλες και τα βιολοντσέλα, είναι τρυφερό και λυρικό, ενώ το δεύτερο, που ακούγεται από τα κόρνα και τις τρομπέτες, είναι αρρενωπό και ηρωικό. Οι ακολουθούσες παραλλαγές οικοδομούν ένα μέρος, όπου η γλυκύτητα και η μεγαλοπρέπεια εναλλάσσονται αρμονικά.

Το τρίτο μέρος είναι γραμμένο σε τριμερή μορφή, αποτελούμενο από ένα σκέρτσο και ένα τρίο. Εδώ ο Μπετόβεν αποτρέπει φόρο τιμής στον Μότσαρτ, καθότι το αρχικό του θέμα ακολουθεί την ίδια ακριβώς τονική ακολουθία (αν και σε διαφορετική κλίμακα) με το θέμα που ανοίγει το φινάλε της συμφωνίας αρ.40 του Μότσαρτ. Το τέταρτο και τελευταίο μέρος ακολουθεί χωρίς διακοπή.

Παρά τη γενικά τυπική χρήση της φόρμας σονάτας, ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η χρήση θεραπικού υλικού από το προηγούμενο σκέρτσο κατά το τέλος της ανάπτυξης και την έναρξη της επανέκθεσης, τεχνική που είχε χρησιμοποιήσει και ο Χάυντν. Η οοδα καταλήγει σε συγκλονιστική κορύφωση, κατά την οποία η ντο μείζονα δεσπόζει με πρωτοφανή ένταση.

Η Πέρπτη αποτελεί αρχετυπικό αριστούργημα δομικής ενότητας. Η αρχιτεκτονική ακρίβειας γραφή του Μπετόβεν ανγίζει μία από τις υψηλότερες κορυφές της δημιουργώνας ένα ενιαίο έργο, κάθε μέρος του οποίου αποτελεί σταθμό μίας ακλόνητης πορείας. Ο μεγάλος Γερμανός συνθέτης Ρόμπερτ Σούμαν ύμνησε την Πέρπτη γράφοντας ότι παρόλο που ακούγεται τόσο συχνά, «πάντα ασκεί μία δύναμη πέραν του χρόνου, σαν τα μεγάλα φυσικά φαινόμενα που, όσο συχνά και αν επαναλαμβάνονται, μας γεμίζουν με δέος και θαυμασμό. Η συμφωνία αυτή θα υπάρχει στο διηνεκές, όσο θα υπάρχει ο κόσμος και η μουσική»...

Τριαντάφυλλος Λιώτης

ΠΙΑΝΟ

Ο Έλληνας pianista Τριαντάφυλλος Λιώτης συγκαταλέγεται στους πλέον αναγνωρίσιμους καλλιτέχνες της γενιάς του. Ως σολίστ έχει συνεργαστεί με ονομαστές ορχήστρες (όπως η Φιλαρμονική της Στουτγάρδης και η Φιλαρμονική του Μπάντεν-Μπάντεν) υπό τη διεύθυνση μαέστρων διεθνούς ακτινοβολίας, όπως οι Κρίστοφ Έσενμπαχ, Φρανκ Ντουπρέε και Ελένη Παπακυριάκου. Εμφάνισε τον οδήγησαν σε μεγάλα φεστιβάλ και σε πασίγνωστες αίθουσες (π.χ. Konzerthaus Berlin), συχνά με διεθνή ραδιοτηλεοπτική κάλυψη. Ο Τριαντάφυλλος Λιώτης έχει διακριθεί σε σημαντικούς διεθνείς διαγωνισμούς πιάνου όπως στον 39ο «Μαρία Κάλλας» και στον 61ο «Maria Canals Barcelona». Το 2015 κέρδισε ένα δισκογραφικό βραβείο ECHO Klassik, ενώ η τελευταία δισκογραφική του δουλειά The Young Beethoven (MDG) ήταν πρόσφατα υποψήφια για 4 βραβεία OPUS KLASSIK. Το 2016 έγινε ο πρώτος Έλληνας ρουσικός

στον οποίον απονεμήθηκε το Μετάλλιο «Albeniz». Ο Τριαντάφυλλος Λιώτης ξεκίνησε το πιάνο στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια σπούδασε στο Ντέντρολντ (Alfredo Perl) και στην Καρλσρούη (Kalle Randalu). Τις μουσικές του γνώσεις εμπλούτισαν διεθνώς καταξιωμένοι μουσικοί όπως ο Σερ Αντρας Σιφ, Πάουλ Μπαντούρα-Σκόντα, Μπέρναρντ Ρινγκάισεν, Τόμας Κβάστχοφ, Γεώργιος Θυμής και Γεώργιος Χατζηνίκος. Από το 2019 κατέχει μόνιμη διδακτική θέση στην Ανωτάτη Σχολή Μουσικής του Ντέντρολντ.

**ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ —
ΔΙΘΟΥΣΑ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ**

Λούντβιχ Βαν Μπετόβεν

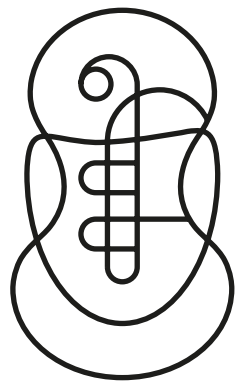
Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι

Θναρκοπήρνια Συνωνυλία

Η 9.10.2020 @ 20.30

Ήρωες χθες,

σήμερα, αύριο...

**ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΑΘΗΝΩΝ**

20 — 21

**Πιοτρ
Ίλιτς
Τσαϊκόφσκι**

1840 — 1893

**ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ
ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΡ.1
ΣΕ ΣΙ ΥΦΕΣΗ ΕΛΑΣΣΟΝΑ, ΕΡΓΟ 23**

**1/ALLEGRO NON TROPPO E MOLTO
MAESTOSO — ALLEGRO CON SPIRITO
2/ANDANTINO SEMPLICE —
PRESTISSIMO — ΤΕΜΠΟ Ι
3/ALLEGRO CON FUOCO**

ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΤΟΥ 1874, Ο ΤΣΑΪΚΟΦΣΚΥ, ΕΠΙΣΚΕΦΤΗΚΕ ΤΟΝ ΦΙΛΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪ ΡΟΥΜΠΙΝΣΤΑΪΝ (ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΙΑΝΙΣΤΑ, ΣΥΝΘΕΤΗ ΚΑΙ ΙΔΡΥΤΗ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ), ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΛΙΣ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΤΟΥ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ.

Ο Ρουμπινστάιν το αποδοκίμασε έντονα και ο Τσαϊκόφσκι, μη θέλοντας να αλλάξει κάτι στο έργο, το έστειλε κατόπιν στον μεγάλο πιανίστα και αρχιμουσικό Χανς φον Μπύλοφ, ο οποίος εξαρχής διείδε σε αυτό «πρωτοτυπία, δύναμη, μεγαλείο και ωριμότητα».

Έτσι, έγινε εκείνος ο αποδέκτης της αφιέρωσης του Κοντσέρτου και ο πρώτος του ερμηνευτής στις 25 Οκτωβρίου 1875 στη Βοστώνη. Αυτή υπήρξε η αρχή της πορείας ενός Κοντσέρτου, που μέχρι σήμερα έχει αγαπηθεί, ερμηνευθεί και ηχογραφηθεί όσο ελάχιστα έργα στην ιστορία. Για τους πιανίστες το Κοντσέρτο αποτελεί διαχρονικά μία ύψιστη δεξιοτεχνική πρόκληση· ο Τσαϊκόφσκι δεν υπήρξε βαθύς γνώστης του πιάνου και ίσως γι' αυτό το έργο βρέθηκε περασμάτων εξόχως «άβολων» πλην αφάνταστα λαμπερών. Από την άλλη, οι μοναδικά λυρικές μελωδίες του απαιτούν βαθιά ηχητική ευαισθησία.

Η εισαγωγή του πρώτου μέρους αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα σημεία όλου του έργου, με το πιάνο αρχικά να συνοδεύει δυναμικά τη διάσημη μελωδία της ορχήστρας και στη συνέχεια να εκθέτει μία δεξιοτεχνική καντέντσα. Μετά την επανεμφάνιση της αρχικής μελωδίας εκτυλίσσεται μία τυπική φόρμα σονάτας κοντσέρτου, το κύριο θέμα της οποίας έλκει την καταγωγή του από μία λαϊκή μελωδία που ο Τσαϊκόφσκι είχε ακούσει να τραγουδά ένας επαίτης στον δρόμο. Μετά από την παρουσίαση (από το κλαρινέτο) του δεύτερου θέματος και την ανάπτυξή του, ακολουθεί μία συγκλονιστική αντιπαράθεση πιάνου και ορχήστρας στην ενότητα της επεξεργασίας και η επανέκθεση του θεραπικού υλικού με την αναμενόμενη προσθήκη μίας δεξιοτεχνικότητας και εκτενούς καντέντσας. Το δεύτερο μέρος ανοίγει — και ολοκληρώνεται — με μία αιθέρια μουσική ενότητα. Σε πλήρη αντίθεση, το γρήγορο μεσαίο τμήμα έχει το χαρακτήρα ενός δυναμικού σκέρτσου. Η βασική του μελωδία προέρχεται από το γαλλικό τραγούδι

«Il faut s'amuser, danser et rire» («Κανείς πρέπει να διασκεδάσει χορεύοντας και γελώντας»). Το γεμάτο φρεσκάδα και ενεργητικότητα φινάλε βασίζεται σε παραδοσιακό τραγούδι της Ουκρανίας.

Στέφανος

Τσιαλής ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Καλλιτεχνικός διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών από τον Μάιο του 2014 ως τον Σεπτέμβριο του 2020. Μόνιμος προσκεκλημένος μαέστρος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Αμβούργου και της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Θουριγγίας. Γεννήθηκε στην Ερμούπολη το 1964. Μετά από σπουδές σε Θεσσαλονίκη, Κοπεγχάγη και Βιέννη διέτελεσε διευθυντής μουσικών σπουδών στην Κρατική Όπερα της Νότιας Θουριγγίας και αργότερα αναπληρωτής καλλιτεχνικός της διευθυντής (2005–2009), καθώς και καλλιτεχνικός διευθυντής της Ορχήστρας Δωρατίου της Κεντρικής Γερμανίας (1997–2004). Έχει επίσης συνεργαστεί με παραπάνω από 80 ορχήστρες παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων οι Φιλαρμονικές Ορχήστρες της Κοπεγχάγης, του Κατάρ, της Σλοβενίας, του Ντόρτμουντ, της Νυρεμβέργης και της Στουτγάρδης, η Ορχήστρα Tonkünstler της Βιέννης, η ορχήστρα της Όπερας της Μπολόνας, οι Συμφωνικές του Μόντρεαλ και του Γουίνιπεγκ (Καναδάς), του Βερολίνου και της Νυρεμβέργης, του Ωρχους και του Σταβάνγκερ στη Σκανδιναβία, η Κρατική Ορχήστρα της Βαϊμάρης κ.ά.

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΑΛΙΚΗ ΦΙΔΕΤΖΗ**

**ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΤΙΤΟΣ ΓΟΥΒΕΛΗΣ**

**ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
G DESIGN STUDIO**

**Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΠΙΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

